

Evaluatie gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk

1. Inleiding

Huisartsen en het gebiedsteam hebben de bevoegdheid om jeugdigen te verwijzen naar gespecialiseerde jeugdhulp. Afstemming binnen de sociaal medische eerste lijn is hierdoor des te meer van belang geworden. In mei 2019 is gestart met de inzet van een gebiedsteammedewerker bij huisartsenpraktijk 't Peldershûs in Burgum en in november 2020 bij huisartsenpraktijk Homeer in Harkema. De gebiedsteammedewerker in 't Peldershûs is 8 uren per week werkzaam op de huisartsenpraktijk en de gebiedsteammedewerker bij het Homeer 5 uren per week. Deze uren komen ten laste van de formatie gebiedsteams. De huisartsenpraktijk zorgt voor een ruimte waar de gebiedsteammedewerkers hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.

De gebiedsteammedewerker stimuleert de afstemming tussen huisartsen en gebiedsteam en de laagdrempelige jeugdhulp. Afgesproken is dat de inzet van de gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk wordt geëvalueerd. Bij de start van de inzet van gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk zijn de volgende doelen geformuleerd:

- een vermindering van het aantal jeugdigen in de specialistische jeugdhulp beoogd door het bieden van laagdrempelige jeugdhulp;
- beter invulling geven aan de zorg voor jeugd;
- de samenwerking tussen huisartsen en gebiedsteam verbeteren;
- demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door het versterken van het opvoedkundig klimaat. Bij jeugdigen met problemen binnen opgroeien, de ontwikkeling en/of opvoeding met al dan niet een vermoeden van psychische problemen.

2. Meerwaarde gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk

De meerwaarde van gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk, is dat de hulpvraag van jeugdige eerst breder kan worden onderzocht. Welke factoren, bijvoorbeeld vanuit het gezin of vanuit school, spelen mee in de hulpvraag van de jeugdige? Door een meer grondige analyse zal een eventuele doorverwijzing zorgvuldiger kunnen plaatsvinden. De kennis van de sociale kaart van sociaal werker is helpend voor de huisartsen voor een passende doorverwijzing. De kans is hierdoor groter dat de jeugdige direct bij de juiste zorgaanbieder terecht komt voor passende ondersteuning en in een later stadium minder snel alsnog doorverwezen wordt naar een andere zorgaanbieder.

Bij analyse door de gebiedsteammedewerker bij de huisarts, blijkt dat doorverwijzing naar specialistische jeugdhulp lang niet altijd nodig is. Geregeld volstaan een aantal gesprekken met de gebiedsteammedewerker op de praktijk om de hulpvraag op te lossen, zodat jeugdige en ouders zelf op een goede manier verder kunnen gaan. Erkenning geven voor bepaalde gevoelens, normaliseren, het geven van psycho-educatie, aandacht voor helpende gedachten en gedrag en ouders in de juiste positie brengen zijn middelen die hierbij worden ingezet.

De gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk verwijst ook door naar het gebiedsteam, de gebiedsregisseur in de school (GIS), het jongerenwerk van Kearn of de pedagoog van de GGD (voorliggend veld). De korte lijntjes die de gebiedsteammedewerker heeft met samenwerkingspartners vanuit het voorliggend veld zijn daarbij helpend.

3. Uitkomst enquête huisartsen

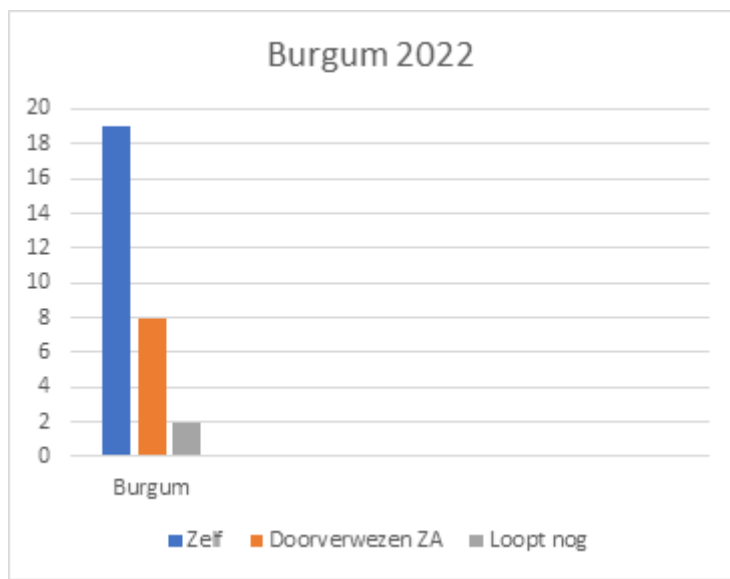
Er is een enquête verspreid onder de huisartsen van It Peldershûs in Burgum en It Homeer in Harkema. In totaal hebben er 8 huisartsen op gereageerd. De belangrijkste gemeenschappelijke uitkomsten zijn:

1. De huisartsen verwijzen **maandelijks** patiënten naar de GT-medewerker die binnen hun praktijk werkt.
2. De huisartsen zijn **positief** over de samenwerking met de GT-medewerker.
3. De huisartsen **verwijzen minder patiënten door** naar de specialistische jeugdhulp.
4. De huisartsen vinden dat de **samenwerking met het gebiedsteam is verbeterd** sinds de pilot.
5. De meeste huisartsen hebben een **beter beeld** gekregen **van het zorglandschap** binnen de jeugdzorg.
6. De meeste huisartsen vinden de samenwerking met het gebiedsteam voldoende en wensen **geen verdere uren- of takenuitbreiding**.

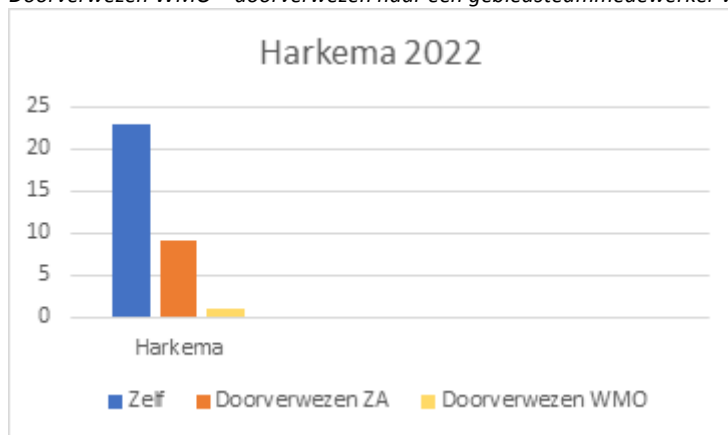
De samenvatting van de enquête is dat huisartsen positief zijn en de meerwaarde inzien van de pilot. Ze vinden het vooral prettig dat er op deze manier korte lijnen zijn met het gebiedsteam, dat ze één vast aanspreekpunt hebben en laagdrempelig contact kunnen opnemen. Daarnaast zien de huisartsen de meerwaarde van de gebiedsteammedewerker in hun praktijk, omdat zij een grote kennis heeft van het zorglandschap. Op die manier kunnen patiënten beter worden doorverwezen, mocht dat toch nodig zijn.

We hebben huisartsen ook gevraagd of zij het wenselijk vinden dat de gebiedsteammedewerkers het huisartseninformatiesysteem (HIS) kunnen raadplegen. Daarover wisselen de huisartsen van mening. De helft vindt dit niet wenselijk, in verband met beroepsgeheim, de andere helft ziet hier wel de meerwaarde van in. Dit blijft dus onderwerp van gesprek de komende tijd. Tot slot hebben de huisartsen ons tips meegegeven over hoe we eventuele andere huisartsen kunnen enthousiasmeren, mochten we de samenwerking met de huisartsen in onze gemeenten willen uitbreiden.

4. Stand van zaken aantal verwijzingen door huisarts vanaf de start tot januari 2023

Doorverwezen ZA = doorverwezen naar een specialistische jeugdzorg aanbieder
 Doorverwezen WMO = doorverwezen naar een gebiedsteammedewerker van WMO

Doorverwezen ZA = doorverwezen naar een specialistische jeugdzorg aanbieder
 Doorverwezen WMO = doorverwezen naar een gebiedsteammedewerker van WMO

Totaaloverzicht

	Zelf	ZA	WMO	Wil geen hulp	Loopt nog
Burgum	19	8		2	2
Harkema	23	9	1		

Casussen opgepakt door gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk (GIP)

In Burgum zijn er in 2022 in totaal 19 casussen zelfstandig door de GIP opgepakt, dan wel door een collega van het gebiedsteam. In Harkema zijn er 23 casussen zelfstandig opgepakt door de GIP, dan wel door een collega van het gebiedsteam. De gebiedsteammedewerkers geven aan dat de kans groot is dat als zij niet in de praktijk hadden gewerkt, dat deze casussen waren doorverwezen naar de specialistische jeugdhulp.

Ervan uitgaande dat het om een kortdurend/licht hulptraject zou gaan (vaak 5C €3750,-) dan zijn met de pilot ten minste de volgende uitgaven voorkomen in 2022:

- Burgum: €71.250 (19x€3750,-)
- Harkema €86.250 (23x€3750,-)

De loonkosten van een gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk bedragen op jaarbasis maximaal €102.000,-. De hierboven genoemde besparing dekt een groot deel van de loonkosten van de gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk, waarbij opgemerkt dat het in deze evaluatie over twee huisartsenpraktijken gaat. De verwachting is dat met het uitrollen van de inzet van de gebiedsteammedewerker naar andere huisartsenpraktijken de besparing nog groter wordt.

Doorverwijzingen zorgaanbieder Specialistische Jeugdhulp (SJH)

In Burgum zijn in 2022 in totaal 8 casussen doorverwezen naar verschillende soorten SJH aanbieders. In Harkema zijn er 9 casussen doorverwezen naar verschillende SJH aanbieders en eentje naar het gebiedsteam WMO omdat het een volwassene betrof.

In het verleden, toen er nog geen gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk werkte, zagen we dat er veel patiënten door de huisartsen in Burgum en Harkema naar het CAGGB werden verwezen (een psychologenpraktijk). Dit heeft vermoedelijk te maken met het feit dat zij deze aanbieder het beste kennen en geen beeld hebben van het zorgveld en dus alternatieve - en meer geschikte - aanbieders. Risico hiervan was dat patiënten niet de meest passende hulp kregen, waardoor er later alsnog een andere hulp ingezet moest worden.

5. Past de rol van gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk binnen de functie van gebiedsregisseur?

In de afgelopen jaren hebben we geleerd dat we kinderen het snelst en best kunnen helpen als belemmeringen in hun ontwikkeling vroeg worden ontdekt. Dan kunnen we voorkomen dat problemen verergeren en specialistische hulp moet worden ingezet. De nadruk ligt daarom op preventie. De gebiedsregisseur krijgt daarbij een belangrijke rol; deze is aanspreekpunt voor hulpverleningsvragen, signaleert en voert (kortdurende) preventieve interventies uit, maar is géén hulpverlener. Zo nodig legt de gebiedsregisseur via korte lijnen verbinding met preventieve-, basis-, of specialistische zorg.

De taakomschrijving van de gebiedsregisseur sluit naadloos aan bij de taken van de gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk. Geregeld volstaan een aantal gesprekken met de gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk om de hulpvraag op te lossen, zodat jeugdige en ouders zelf op een goede manier verder kunnen gaan. Mocht een aantal gesprekken niet volstaan, dan is de gebiedsteammedewerker door kennis van de sociale kaart helpend voor de huisartsen voor een passende doorverwijzing. Dit sluit naadloos aan bij de visie op gebiedsregisseur en is hiermee qua werkwijze 1 op 1 vergelijkbaar met de gebiedsregisseur in de school (GIS).

6. Conclusie

Het inzetten van gebiedsregisseurs in de huisartsenpraktijk laat positieve effecten en resultaten zien. De bij de start geformuleerde doelen van de inzet van gebiedsteammedewerker in de huisartsenpraktijk zijn gehaald:

- er is sprake van een vermindering van het aantal jeugdigen in de specialistische jeugdhulp beoogd door het bieden van laagdrempelige jeugdhulp;
- er wordt beter invulling gegeven aan de zorg voor jeugd;
- de samenwerking tussen huisartsen en gebiedsteam is verbeterd;
- de gebiedsregisseur in de huisartsenpraktijk draagt bij aan het demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door het versterken van het opvoedkundig klimaat. Bij jeugdigen met problemen binnen opgroeien, de ontwikkeling en/of opvoeding met al dan niet een vermoeden van psychische problemen.

7. Advies

- Gezien de positieve resultaten wordt geadviseerd om de inzet van de gebiedsregisseur uit te breiden naar alle huisartsenpraktijken in de gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel;
- Per huisartsenpraktijk een inzet van 4 – 8 uur per week (afhankelijk van de grootte van de praktijk);
- De formatie van de gebiedsteams Jeugd uit te breiden. Het betreft een extra taak, waarvoor binnen de bestaande formatie van de gebiedsteams Jeugd geen ruimte zit. De constructie is vergelijkbaar met die van de gebiedsregisseur in de school (GIS) waar ook extra formatie voor is ingekocht (bekostigd uit de NPO – middelen).